

11. Земельний кодекс України, затверджений Наказом Президента України No 2768-III від 25 жовтня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: search.ligazakon.ua/l_doc2.../FIN11085.html.
12. Кірейцев Г.Г. Облік основних засобів у сільськогосподарських підприємствах. К.: Урожай, 1987. 176 с.
13. Обліково-оціночні аспекти включення землі до економічного обороту: Колективна монографія / [В. М. Жук, Ю.С. Бездушна, Б. В. Мельничук, В. М. Метелиця, А.І. Коріненко]. К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2013. 232 с.
14. Реформування обліку, звітності та аудиту в системі АПК України: стан та перспективи Частина 1. Проблеми адаптації бухгалтерського обліку АПК України до міжнародних правил та вимог [Текст]: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, листопад 2003р.: тези доповідей [редкол.: П.Т. Саблук, М.Я. Дем'яненко, В.М. Жук]. К.: ННЦ «ІАЕ» УААН, 2003. 183 с.
15. Пасемник О. Г. До бухгалтерського обліку і оцінки земельних ділянок/ О. Г. Пасемник, Л. Р. Воляк // Всеукраїнський науково – виробничий журнал «Інноваційна економіка». 2011. №3 С.144-146.
16. Податковий кодекс України, затверджений Наказом Президента України №2755-VI 2 грудня 2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27 квітня 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?artid=366774&catid=363499>.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. №242 (зі змінами та доповненнями від 01.01.2015 р.) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>.
19. Суліменко Л.А. Особливості бухгалтерського обліку земельних ділянок у фермерських господарствах. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. 2012. №2 (18). С. 264-270.
20. Пуцентейло П.Р. Формування і розвиток інфраструктури аграрного ринку. АгроІнКом. 2008. № 1-2. С. 9-11.
21. Язлюк Б.О. Волошина В. В. Організація обліку витрат операційної діяльності в умовах комплексної автоматизації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2016. Вип. 15. С. 118-121.

Олег Козак

слухач магістерської програми

Тернопільський національний економічний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У ГЛОБАЛЬНИХ КОМПАНІЯХ

Система управління якістю – це організаційна основа управління організацією, яка в широкому розумінні може розглядатись як система менеджменту організації стосовно якості.

Під створенням систем управління якістю розуміється її розроблення та впровадження у діяльність підприємства. Зазвичай питання про створення системи якості здійснює керівництво компанії під впливом вимог певних замовників або ситуації на ринках збуту.

В умовах глобалізації ринку проблема якості є актуальною для всіх держав, галузей, установ і компаній. Мудрість управління на всіх рівнях полягає в забезпеченні належної якості продукції, оскільки лише продукція високої якості може бути

конкурентоспроможною. Проблема якості багамасштабна і має політичний, соціальний, економічний, науково-технічний і організаційний аспекти.

У сучасних умовах виживає та компанія, котра має найновіші технології, найвищу якість продукції, найнижчі ціни і найвищі орієнтири стосовно найвимогливішого споживача. Саме споживач сьогодні визначає рівень вимог до якості продукції.

Найзначнішим досягненням у сфері забезпечення високого рівня якості і конкурентоспроможності продукції за останні роки стало запровадження на промислових підприємствах системи комплексного (тотального) управління якістю Total Quality Management (TQM). Ця система охоплює всі підрозділи підприємства, спрямовуючи їхню діяльність на забезпечення потрібної якості продукції на всіх етапах її життєвого циклу.

TQM заснована на міжнародних стандартах в галузі управління якістю серії ISO 9000, ISO 14000, ISO 10000 та ін. Система комплексного управління якістю TQM заснована на використанні широкого набору певних методів, які можна класифікувати за двома найбільш значущими ознаками: залежно від функції управління якістю; залежно від об'єкта управління якістю.

Процес організації комплексного управління якістю на підприємстві охоплює три основних етапи: проектування; запровадження; функціонування та удосконалення. Керування та вказівки щодо реалізації системи якості за стандартами на системи якості мають виходити особисто від головного керівника організації, що засвідчує відданість ідеї та демонструє наміри керівництва. У системі якості виконують як стратегічне, так і оперативне управління.

Залучення працівників до програм якості є дуже ефективним засобом стимулювання їхньої зацікавленості в роботі відповідно до вимог системи якості. Реальної участі можна чекати лише тоді, коли працівникам надається змога критикувати та пропонувати способи підвищення системи якості. Ініціатива робітників щодо висунення пропозицій повинна заохочуватися. Доцільно, щоб пропозиція була реалізована в найкоротші терміни, і автор отримав публічне визнання. Якщо пропозиція є неприйнятною, її недоліки мають бути обговорені з працівниками та пояснені їм.

Підсумовуючи, можна сказати, що для завоювання організацією твердих позицій як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках, їй потрібно мати таку систем менеджменту якості, яка орієнтується на глобальний ринок із забезпеченням критеріїв конкурентоспроможності. Такою може бути система, яка відповідає вимогам стандартів ISO 9000. На сьогодні це обов'язкова умова, але ще недостатня. Образно кажучи, стандарти ISO 9000 – це фундамент цієї системи менеджменту якості, на якому можуть успішно підніматися поверхи, які відповідають вимогам стандартів ISO 14000, QS 9000, Міжнародної системи рейтингу якості, концепції "шість сигм", TQM тощо.

Поряд з тим очевидно, що в новому столітті продовжиться пошук масштабних і загальноновизнаних концепцій типу стандартів ISO 9000, QS 9000 тощо міжнародних і національних моделей ділової досконалості, реалізація яких дає найбільшу гарантію якості споживачам і одночасно зменшує ізольованість організацій у спробах знайти власні оптимальні рішення. Не так важко передбачити, що подальший розвиток практики буде пов'язаний із переходом від менеджменту якості до якості загального менеджменту компанії/організації. Якість все далі і далі більшою мірою буде визначати стратегію компанії в умовах ринкової економіки.

Список використаних джерел

1. Кириченко Л.С. Сертифікація та якість продукції в сучасних умовах господарювання / Л.С. Кириченко, Н.М. Чернухіна. Львів, 2005. 215 с.
2. Момот А.И. Менеджмент качества и элементы системы качества. Донецк: Норд-Пресс, 2005. 320с.
3. Рахлін К.М. Система менеджменту якості: помилки і помилки. Методи менеджменту якості. 2005. № 12. С. 19-20.

4. Система якості відповідно до норм міжнародних стандартів ISO 9000 [Електронний ресурс]. 2011 Режим доступу: http://toplutsk.com/articles-article_379.html

Олександр Корнаківський
слухач магістерської програми

Тетяна Дідоренко

к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

ДОСВІД БІЛОРУСІЇ У БЛОКЧЕЙН, ЯК НОВИЙ СТАНДАРТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТОКЕНІВ

Поряд з Естонією, Мальтою і Швейцарією Білорусь стала однією з перших країн світу, які створили правове і фінансове регулювання для кріптоіндустрії. 28 березня набув чинності новий стандарт бухгалтерського обліку для цифрових токенів.

Оскільки токени є активами, їх розміщення юридичними особами за визначенням веде до виникнення зобов'язань перед власниками цих токенів.

Результатом роботи білоруського Мінфіну став новий національний стандарт бухгалтерського обліку та звітності «Цифрові знаки (токени)», затверджений постановою Міністерства фінансів 6 березня 2018 року.

Новий стандарт поширюється на всі організації, що використовують токени, крім Національного банку Республіки Білорусь, банків, ВАТ «Банк розвитку Республіки Білорусь», небанківських кредитно-фінансових організацій, банківських груп, банківських холдингів, бюджетних організацій.

Первинний обліковий документ, на підставі якого підтверджується вчинення господарських операцій з криптовалютами, складається організаціями - учасниками операцій.

Джерелом інформації можуть виступати як записи в блокчейні або іншої розподіленої інформаційної системи, так і інші джерела.

Звітним періодом є календарний місяць, звітною датою - його останній день.

Токени, отримані організаціями, враховуються по-різному в залежності від способу їх отримання та передбачуваного використання.

Перший критерій дозволяє відокремити токени, здобуті організацією самостійно в процесі Майнінгу, від токенів, отриманих в результаті транзакцій.

Згідно з другим критерієм токени розпадаються на три великі категорії - куплені в ході ІСО (інвестиції), що використовуються для взаєморозрахунків з контрагентами і придбані для подальшої реалізації.

Визнання токенів припиняється у зв'язку з припиненням прав організації на отримання засвідчуваних токенами об'єктів цивільних прав, відчуженням токенів іншій особі і згідно інших підстав, встановлених законодавством.

Якщо токени купуються для безпосереднього використання в якості цифрових активів або, згідно зі стандартом, для здійснення засвідчуваних токенами прав, вони враховуються в дебетовій частині рахунків фінансових вкладень, які можуть бути довгостроковими і короткостроковими.

Довгостроковими інвестиціями вважаються токени, термін обігу яких перевищує один рік з моменту їх розміщення.

Крім того, придбані з цією метою токени також можуть визнаватися в якості засобів для розрахунків з дебіторами і кредиторами або як доходи організації (рахунка «Інші доходи і витрати»).

Ці правила актуальні насамперед для організацій, які купують токени в ході ІСО.